

SXEDIO-B.116

5.12.1974: ΟΙ ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΛΙΒΕΡΑ ΠΕΡΝΟΥΝ **140** ΜΕΡΟΝΥΚΤΑ ΣΕ ΣΠΗΛΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΟΡΚΑΣ ΚΑΙ ΚΟΡΜΑΚΙΤΗ ΜΕΧΡΙ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡΟΥΝ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΝΑ ΕΛΘΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΣΚΛΗΡΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Δυο έλληνες από τα Λιβερά της Κερύνειας, οι Κώστας Κοσιάρης γεννημένος το **1930** και ο συνομίληκος του Γεώργιος Διονυσίου εγκλωβίστηκαν στα κατεχόμενα και έζησαν για πέντε μήνες κάτω από άθλιες συνθήκες μέσα σε μια σπηλιά μεταξύ των χωριών Ορκας και Κορμακίτη.

Ο Κοσιάρης μια βδομάδα μετά τη απελευθέρωση του έγραψε την περιπέτεια του σε ένα ημερολόγιο και το διάβασε "με τραμάμενη και βραχνή από τη συγκίνηση φωνή" μαζί με ερωτήσεις που του υπέβαλε ο Μάριος Δημητρίου του περιοδικού "Το Περιοδικό" τεύχος **428, 22 Ιουλίου 1994:**

"Ήμουν νεκρός για τέσσερις μήνες και **17** ημέρες. Ήταν **14** Αυγούστου **1974**. Είχα σηκώσει την οικογένειά μου, κατά την πρώτη εισβολή στην Κερύνεια, και την πήρα στη Μόρφου. Επέστρεψα από την Μόρφου μαζί με **17** άτομα στα Λιβερά για να ποτίσουμε τα ζώα μας. Στις **16** Αυγούστου στις **8** το πρωί πήρα το κοπάδι μου στο λάκκο να πιεί νερό. Μόλις έπιασα τον κάδο να τραβήξω νερό, εμφανίστηκε σε απόσταση δέκα περίπου μέτρων ένας τούρκος στρατιώτης που με πυροβόλησε με το αυτόματό του.

Χώματα, και πέτρες έπεσαν πάνω μου λόγω των σφαιρών που κτυπούσαν στα τοιχώματα του λάκκου. Ευτυχώς καμιά δεν με κτύπησε, σαν από θαύμα. Ετρεξα προς δυσμάς, ανάμεσα από κάτι σπαλαθκιές, ενώ εκείνος ακόμα με πυροβολούσε. Εφτασα σε μια τοποθεσία που ονομαζόταν "Κρεμαστές" όπου υπήρχαν πολλές σπηλιές και κοιτάζοντας πίσω μου είδα ότι

έγιναν τρεις οι τούρκοι στρατιώτες που έψαχναν να με βρουν.

Σκέφτηκα ότι θα ήταν καλύτερα να μη μπω στις σπηλιές και προτίμησα να κρυφτώ σε μια σπαλαθκιά. Εκαμα το κορμί μου κουβάρι μέχρι που τα γόνατά μου ακούμπησαν τα μάγουλα μου.

Οι τούρκοι ερευνούσαν για τρεις ολόκληρες ώρες τις σπηλιές υποθέτοντας ότι εκεί θα κρυβόμουν. Βγαίνοντας από τις σπηλιές πέρασαν και από το σημείο όπου ήμουν κρυμμένος σε απόσταση τριών περίπου μέτρων, χωρίς να με προσέξουν. Εβριζαν και βλαστημούσαν μεταξύ τους γιατί δεν με βρήκαν.

Εμεινα εκεί κρυμμένος μέχρι αργά το βράδυ, οπότε σηκώθηκα, έβγαλα το πουκαμισό μου επειδή ήταν άσπρο και για τις επόμενες τέσσερις νύκτες γύριζα κρυβόμενος τις ημέρες για να βρω τόπο διαφυγής.

Εφτασα σε περιοχή του χωριού Κορμακίτης, αναζητώντας σύκα να φάω. Ηξερα ότι εκεί είχε συκιές. Τέσσερις νύκτες και τέσσερις ημέρες ήμουν νηστικός και διψασμένος. Πλησιάζοντας τα ξημερώματα στην περιοχή "Καβάς" που βρισκόταν περίπου στη μισή απόσταση Ορκας και Λιβερών, κάθησα κοντά στις συκιές και περίμενα να χαράξει το φως για να μαζέψω σύκα.

Τότε αντιλήφθηκα κάποιον να κινείται κοντά στη συκιά. Κρύφτηκα γιατί φοβήθηκα μήπως είναι τούρκος και είδα το άτομο αυτό να φεύγει προς τους γκρεμούς της θάλασσας που βρισκόταν σε πολύ κοντινή απόσταση. Τον αναγνώρισα. Ήταν ο Γεώργιος Διονυσίου Λιβέρας, συγχωριανός μου. Του φανερώθηκα και μείναμε μαζί για τους επόμενους τέσσερις μήνες και δεκαεφτά μέρες, κρυβόμενοι κάτω από την επιφάνεια της γης, σε ένα σπηλιάρι στην περιοχή.

Πώς ζούσαν οι δυο άντρες όλο αυτό τον καιρό;

"Είχαμε μαζί μας δυο σακκούλες ναύλον και κάθε οκτώ μέρες περίπου τις γεμίζαμε με τεράτσια. Πηγαίναμε κωλοσυρτοί και τα φέρναμε. Τρώγαμε ακόμα μερσινόκοκα και πεταλλίνες της θάλασσας, που τις μαζεύαμε πολύ πρωί πριν χαράξει. Κάτω από τη σπηλιά

μας, κτυπούσαν τα κύματα και πάνω ήταν ο δρόμος και περνούσαν αυτοκίνητα καθημερινά. Δεν θα ξεχάσω τα κλάματα και τις προσευχές μας. Ολη μέρα δεν μπορούσαμε να βγούμε από την τρύπα αυτή διότι τα πλοία έκαναν συνέχεια περιπολίες. Τα βλέπαμε. Έτσι κάναμε περέα στο σπηλιάρι με τις νυφίτσες και τα κύματα της θάλασσας. Νερό παίρναμε από λάκκους που χρησιμοποιούσαν οι βοσκοί για να ποτίσουν τα ζώα τους".

Στη συνέχεια ο Κοσιάρης περιγράφει πως τους προσήγγισε ο Μαρωνίτης από τον Κορμακίτη.

"Του είχαν άδεια οι τούρκοι όπου πήγαινε, αν βρει σκοτωμένους να τους θάψει, αν βρει όπλα να τα μαζέψει και να τους το αναφέρει. Μια νύκτα συναντάμε τον άνθρωπο αυτό που με τη βοήθεια του και τη βοήθεια μιας γερμανίδας που κατοικούσε στην Ορκα, στην οποία ανέφερε την περίπτωση μας, μας παρέλαβε ο Ερυθρός Σταυρός και μας έφερε στις ελεύθερες περιοχές. Η γερμανίδα που ήξερε εφτά γλώσσες συμπεριλαμβανομένων και ελληνικών, ήρθε η ίδια στη σπηλιά μας με τον Μαρωνίτη σωτήρα μας και μας είπε να βγούμε την επομένη νύκτα από τη σπηλιά και να πάμε σε κοντινό εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου, όπου ερχόταν το αυτοκίνητο του Ερυθρού Σταυρού. Μας είπε να πλησιάσουμε το αυτοκίνητο που θα κόρναρε εφτά φορές και τότε να πάμε κοντά του.

Έτσι έγινε την επομένη μέρα. Δεν θα ξεχάσω τον Μαρωνίτη, όταν πέρασε στις ελεύθερες περιοχές και συναντήθηκε με τον αστυνόμο Αγαμέμνονα Κοσιάρη, πρώτο μου ξάδελφο και του ανέφερε ότι είμαστε στη ζωή. Την επόμενη νύκτα πέρασε τα βουνά και τις παγωνιές και μας αντάμωσε φέρνοντας μαζί του πολλά νέα, ένα μικρό ράδιο και καινούργιες μπαταρίες. Ακούσαμε τις ειδήσεις για τη μεταφορά των αιχμαλώτων από την Τουρκία. Ακούσαμε ακόμη και μια ανακοίνωση του Κληρίδη ότι "μάθαμε ότι υπάρχουν ζωντανοί και σύντομα θα τους φέρουμε στις ελεύθερες περιοχές".

Πάλι ο Μαρωνίτης "το περιστέρι" όπως τον

αποκαλούσαμε, πληροφορήσε δεκαπέντε εγκλωβισμένους συγχωριανούς μας στα Λιβερά ότι είμαστε στη ζωή. Αυτοί ήταν με την εντύπωση ότι οι τούρκοι μας είχαν σκοτώσει.

Ηρθε πράγματι το αυτοκίνητο του Ερυθρού Σταυρού με οδηγό ένα νεαρό Εγγλέζο. Πήγαμε κοντά με τη βούρκα γεμάτη χαρούπια. Μας παρέλαβε και περάσαμε μέσα από την Ορκα, τα Πάναγρα, τη Μύρτου προς Λευκωσία.

Σε διάφορους τόπους οι τούρκοι είχαν στημένα οδοφράγματα, αλλά δεν μας σταματούσαν. Στη Μύρτου κοντά στο σταθμό βενζίνης του Μέλιου, οι τούρκοι στρατιώτες μας σταμάτησαν και επέμεναν να πάμε στον αστυνομικό σταθμό της Μύρτου όπου μας κατέβασαν και μας κλείδωσαν σε ένα κελλί.

Ο νεαρός εγγλέζος συζητούσε μαζί τους και διαμαρτυρόταν για τη σύλληψη μας, αλλά αυτοί δεν μεταπείθονταν να μας αφήσουν ελεύθερους.

Μας βασάνιζαν στον αστυνομικό σταθμό για πέντε ολόκληρες μέρες. Πέντε λεπτά μετά που μας κλείδωσαν μπήκαν στο κελλί δυο τούρκοι αστυνομικοί και άρχισαν να μας γρονθοκοπούν. Από την πρώτη γροθιά κοκκίνησε ο τοίχος από τα αίματα. Πέντε μέρες, νύκτα-μέρα βασανιστήρια μέχρι θανάτου σχεδόν.

Την πέμπτη μέρα μας έδεσαν τα χέρια πίσω στη ράχη, μας πέταξαν σε ένα λαντ-ρόβερ και μας μετέφεραν μέσω Πανάγρων-Κερύνειας-Κιόνελλι σε μια διαδρομή που νομίζαμε ότι ήταν η τελευταία μας, γιατί ήμασταν βέβαιοι ότι θα μας έπαιρναν για εκτέλεση, όπως συχνά μας απειλούσαν, στις φυλακές στο Σερράϊ στη Λευκωσία.

Μας έρριψαν στα κελλιά αναίσθητους. Από το πολύ ξύλο, το στήθος μου ήταν μαύρο και μια πλερά μου ήταν σπασμένη".

Υστερα από **15** μέρες οι τούρκοι τους άφησαν ελεύθερους μαζί με τον Αντώνη Φιλίππου, ένα νεαρό στρατιώτη από τη Λεμεσό που είχε παραδοθεί στον Πρόεδρο Κληρίδη στο Μπέλλα Παίς και ζούσε για

αρκετούς μήνες στη Λάπηθο όπου τον φρόντιζε μαζί με άλλους η κυρά της Λαπήθου.